

בית הספר

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י והנהלת הרסתדרות הציונית - המרור לשליחים

מכתבי

שליחים

מס' 1 ירושלים אדר' ב' תש"ח מרס 1948

סעיף

12404

א

קפריסין

מעפילי אפריקה הצפונית

ב מחנה הקיץ, מרוקום בל המעפילים מצפון אפריקה (שהגיעו באניות יהודה הלוי ו"שיבת ציון"). במחנה נמצאים גם קיבוצי "הכונים" ו"רבי ביס". המוגם ב-100 תברים ואלה הם החומר החלוצי היחיד מבין 800 המעפילים שבמחנה. המגלה החינוכית נתקלת בקשיים רבים עקב הבטלה המנוונת. קשה לתנן לשיחוף בחיים, כשאין המצרכים החיוניים ביותר וכאשר כל אחד מנסה להשיג את החקר לו באופן סרטי.

על-אף הכל געשית סעולה תרבותית. ישנה במחנה עתונות מכל העולם והוחקן רמקול לשידור יריעות מן הנעשה בארץ ובעולם. התגבש גרעין חלוצי השנה, גם אם איננו גדול ביותר. הקימונו מספרה וסנדלריה, כדי לספק את הצרכים של הקבוצות וגם כדי להשיג קצת כסף ע"י עבודה.

הבעיה של אנשי צפון אפריקה היא מיוחדת באן. מעפילים אלה עלו לארץ מתוך רגש יהודי בן ומובהק ולא מהרגשה של עמידה על סף ההשמדה, אך חסר להם החינוך הציוני האלמנטרי ביותר וכן חינוך כללי. בן לא ידעו בחייהם

הנהלת הסוכנות היהודית והאגודה הציונית ירושלים

בגולה חיים ציבוריים תקינים וסדירים מהם. ואם להוסיף לך, שהם מיעוט במספרם כמחלת הרי מובן דגש הנחיתות שנתעוררה אצלם לגבי האירופאים. היתה מתחנך רבו, אך בזמן האחרון שומם המצב. הוקם סניף למאריכים מייצא צפון אפריקה ובג משתתפים כ-15 20 איש, הלומדים טרק בתלונותיהן של הציונות ושל הגולה וכן בספרות עברית, בידועת הארץ, נבחיטוריה כללית. הרמה של המשתתפים גבוהה למדי.

אנו זקוקים לחומר בצכפתית (הלשון המובנת למעמלים מצפון אפריקה) לתמונות ולציורים להרכבת "מונטאזים" לחדרי האנבל ולמועדונים וכו'.

[ממכתב מאת ב' 11.11.47]

ב

מתנועת פועלי אגודת ישראל בקפריסין

"אגודת ישראל" ופועלי אגודת ישראל" מנו בתחילת ספטמבר 1947 כאלף חבר, מהם כ-350 נשים וכנות. לפי הגיל היו כמאה שהם למעלה מבגני 20 ובי 350 בגיל 20-30.

רוכ החברים נמנים על חוגים חסידים שונים. רבים לא השתייכו לכל הנועה או מפלגה מדינית לפני המלחמה, בעת היו רבים מחסידי הארמוניים, ביחוד מן הצעירים, לאנשי הנועה מובהקים.

קיימים מוסדות חינוך מיוחדים לילדים וכמחנה קטילטימכו הם מרובלים סביבי ספריהנוער המיוחד שלנו שהוקם. כיתות מיוחדות קיימות במוסדות החינוך לחברות.

חברינו שהגיעו ממתנות הנדחים, באו מאורגנים ב"קיבוצים" וממשיכים גם בקפריסין בצורה זו. ברוב, שקלק ניכר מחבדי ה"קיבוצים" הללו יחיו בארץ קיים פרטמם עידוניים, בעוד שרבים מחברי המפלגה שאינם מאורגנים ב"קיבוצים" שואמים לחיים קיבוציים.

בעית התעסוקה קיימת גם אצלנו. אפשר היה להקל על האנשים, לו היו שם ספרי לימוד לעברית וספרי קודש. לימוד הלשון תופס מקום ניכר בעבודה ארוחנית. גם במוסדות החינוך שלנו הונהגה העבריה כלימדך חובה וככמה כיתות אך הגענו לעברית ללשון לימוד. נתגלתה התנגדות ללימוד התלמוד בעברית, אבל הבעיה הזאת לא היתה מעשית, כי אין עדיין בקפריסין מלמדים מומחים להלמוד בעברית.

10 חברים השתתפו במחזור הראשון של הסמינריון למדריכים מטעם בית רוטנברג ונמנו על הלומדים המצליחים ביותר. בשיעורי התניך לא השתתפו בגלל השקפתם.

לכלל היה לנו בהמשך עבודתנו, שבבל הענינים, שבהם לא היה גורם השקפתי או מעשי, היינו משתתפים בכל עניני הכלל. גישה זו היתה אולי זרה לבמה מחכרנו, אם מתוך מטרה או מתוך נסיון מר בזמן שקדם לקפריסין. — עיי מושיב עובדים אגודאי אפשר היה להגדיל את מספר החלוצים של אגודת ישראל. —

[מדווח של שליח, קיבוץ "הפצי חיים" כיג תשרי תשי"ח]

ג

בתנועת "תורה ועבודה" בקפריסין: מפעלי המלאכה

ב באנו ללימד את בתי המלאכה השונים לחברנו, הצבנו לעצמנו מטרת אלו: א) תעסוקה יוצרת במקום הבסלה מאונט, ב) הקניית מקצוע, ג) שיפור הנאי החיים עיי ייצור מצרכי שימוש שונים (בגדים, נעליים, כלי כית וכו').

המוסדות שהקימונו:

א) סנדלריה מרכולת במחנות החורף המעסיקה 10 עובדים בהבנת נעליים חדשות ובתיקונים, ושתי סנדלריות, המעסיקות 7 עובדים, במחנה מט' 70.